

Lángra lobbant szívek

Lk 24,32

■ BARTHA ISTVÁN

Első szín

Csend. Csend. Csend. Nem a nyugalom és béke csendje. Sokkal inkább a közönyé, az ürességé, az érdektelenségé. Senki se szól hozzám. Hátborzongató érzés. Átnéznek rajtam. Senki vagyok. Nem számítok, mert még csak útban sem vagyok senkinek. Ott lehetek bárhol, de észre se vesznek, hozzám se szólnak. Nem számítok. Egymás közt persze beszélgetnek a többiek. Csacsognak, vihorásznak, sutyorognak. Élményeket beszélnek meg és tervezgetnek. Vagy csak higgadtan információt cserélnek egymással. Netán épp mérgelődnek, és egymást lovalják bele egyre jobban az elkeseredettségbe. Ketten egymás közt. Néha többen. De mindebből én kimaradok. A kutya se szól hozzám – ahogy szokták mondani. Nem osztottak lapot. Magány.

Második szín

Hozzám beszél valaki. Mit akarhat mondani? Tájékoztat. Valamiről, ami szerinte számomra is fontos. Nem ártana figyelnem. Sőt akár jegyzetelnem.

Hozzám beszél valaki. Kérdez valamiről, amiről talán csak én tudhatok, de a válasz másra is tartozik. Össze kéne szedni a gondolataimat. Fontos lettem.

Hozzám beszél valaki. Kérdez valamit, amire a választ meg kellene mernem fogalmazni. Bátorságot kéne merítenem valahonnan. Végre önmagam lehetek.

Hozzám beszél valaki. Kérdez valamit, hogy végre kimondjam, ami nyilvánvaló: nem tudom, fogalmam sincs. Felszabadító érzés. Figyelnem kellene. És gondolkodnom sem ártana.

Beszélnek hozzám, és ez nagyon különféleképpen érinthet engem. Van, aki azért beszél hozzám, mert szüksége van rám. Érdeklí a véleményem. Segíthetek neki. Vagy ő nekem.

Közbevetés

A nyelv és a lángnyelv alaki hasonlósága nem pusztán játék. A szó valóban képes gyújtani. Jakab is azt írja, hogy bár a nyelv kicsi, de ahogy egy pici láng képes erdőtüzet okozni, ugyanúgy az emberi nyelv is felégethet mindent. De nem csak pusztíthat. Sőt. A kimondott szó lehet teremtő szó is. Ahogy kezdetben: „Legyen.” Lehet gyógyító, vigasztaló, bátorító is a szó. A szeretet szava. És a láng sem feltétlenül csak a pusztítást jelentheti. Hiszen pünkösdkor is lángnyelvek szálltak az apostolok fejére. Még profán, e világi értelemben is használjuk ezt a kifejezést: „gyújtó hangú szónoklat”. Felkelti a figyelmet, előreivó tettekre indít. Pláne, ha sokakkal történik ez meg, mint Péter pünkösdi beszéde után. És ne feledjük, a szeretetet is szoktuk lánghoz hasonlítani. Ez a láng nem eléget, hanem felmelegít, mozgásba hoz, élet-

re kelt. A csipkebokor sem égett el. Isten Igéje olyan, mint a tűz vagy mint a sziklazúzó pöröly. Ő a kezdeményező, ő cselekszik, ő tesz újjá mindent, de ő maga nem változik. Benne nem lehet kárt tenni. Őt nem lehet kioltani. Jegyezzük meg ezt a két fogalmat: a szeretet lángja és a Szentlélek tüze.

Harmadik szín

Nem vagyok egyedül. Van társam. Van kihez szóljak, és ő válaszol. Szól hozzám, és én meghallgatom. Beszélgetünk egymással. Miről beszélgetünk? Ugyan miről is beszélgethetnénk? Arról, ami körülvesz minket, ennél fogva arról is, ami bennünk van. Reménytelenség. Kilátástalanság. Csalódottság. Minden jónak a kudarca, minden reményt keltőnek a rosszra fordulása. Ezt tudjuk egymásban erősíteni. Erre tudunk rátromfolni a saját fájdalmunkkal. Talán eszébe sem jut egyikünknek sem, hogy volt már ennél rosszabb is. Az, amikor mindezt egyedül éltük meg. Még szólni sem volt kihez. És nem volt, aki szólt volna hozzánk. Ám a csalódottságon és kiábrándultságon kívül, a tehetetlen düh gesztikulációba és indulatos szavakba öltöztetésén kívül többre nem futja. De legalább beszélgetünk. És közben legalább úton vagyunk. Kérdés viszont, hogy hová és miért.

Negyedik szín

Valaki mellénk szegődik. Olyasvalaki, akit eddig észre sem vettünk. Egy idegen. Egymás közt sutyorogtunk, sopánkodtunk, de neki nem osztottunk lapot. Magunktól nem vontuk volna be a beszélgetésünkbe. Ám ő nem fordult saját magányába, önsajnáltságába, hanem mellénk szegődik. Kezdeményez. Megszólít minket. Kérdez. Össze kéne szedni a gondolatainkat. Valakinek fontosak vagyunk. Valaki szól hozzánk. Egy kívülálló. Egy idegen. Kérdez minket, és kellene tudnunk válaszolni neki. Talán tényleg csak informálódni akar. Talán tényleg nem tud valamit. Felbátorodunk, hogy megfogalmazzuk, ami nekünk nyilvánvaló. Nem tudunk semmit. Nem ártana gondolkodnunk. Közösen is. Az idegen, aki mellénk szegődik, nem leckéztet, nem utasít, hanem kérdez. Aztán tájékoztat. Kicsit korhol is, de nem lekezelő. Egész pontosan rávilágít arra, ami az ő számára nyilvánvaló, de a mi figyelmünket valamiért eddig elkerülte. Mint ahogy a látásunk is akadályozva van, és nem ismerjük fel őt, aki kérdez és felvilágosít. Közben viszont valami furcsa érzés vesz erőt rajtunk. Amit csak utólag veszünk majd észre, miután világosság gyűlt az elménkben és a szívünkben. Hevült a szívünk? Helyesebb volna a *kaiomené* szót lángolóknak fordítani. Lángra gyújtotta a szívünket. Három úton lévő ember közül az egyik gyújtó hangú szónoklatot intéz a másik kettőhöz. Ahogyan lángra gyújtják a mécseset. És nem azért, hogy letakarják vagy eldugják, hanem hogy világítson mindenkinek a házban. Jézus a világ világossága. És akinek a szívét lángra gyújtja, ő is a világ világossága lesz. Ezek ketten, miután visszaemlékeznek a találkozásra, felfedezik magukban, hogy lángra lobbant a szívük attól, ahogyan az idegennek hitt Mesterük beszélt hozzájuk. A szeretet megelevenítő lángja, a Szentlélek kiolthatatlan tüze gyulladt meg a szívükben.

Utóhang

Most már nem félek egyedül sem. De nem is vagyok soha egyedül. Az Ige lángra gyújtotta a szívemet. Az Ige testté lett, és meghalt. Ennek így kellett történnie. Aki maga az élet: ha ő meghal, azzal a halálnak vet véget. Mert a tüzet nem lehet megsemmisíteni. A tűz, amely megsemmisít mindent, ami tűznek van fenntartva. Vagy lángra gyújtja azt, ami addig a reménytelenség miatt hideg, rest és élettelen volt. Mint a szívem. Ami most már lángol. Így odaléphetek én is egy magányos vándor mellé, és megkérdezhetem tőle: Miről tanakodsz magadban?